

INSPECȚIA MUNCII
INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ BUZĂU

Nr. 1636/IS/20.01.2018

Către: **INSTITUȚIA PREFECTULUI**
JUDEȚULUI BUZĂU

Ref: Solicitarea dvs. prin adresa nr. 2104/13.02.2018

Urmare solicitării dumneavoastră prin adresa nr. 2104/13.02.2018 înregistrată la Inspectoratul Teritorial de Muncă Buzău sub nr. 1636/13.02.2018 vă transmitem alăturat **RAPORTUL PRIVIND RESPECTAREA LEGISLATIEI ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR DE MUNCĂ CU PRIVIRE LA REDUCEREA CONTINUĂ A MUNCII NEDECLARATE ÎN ANUL 2017 LA NIVELUL JUDEȚULUI BUZĂU** în vederea pregătirii ședinței Colegiului Prefectural al Județului Buzău din **28.02.2018**.

Cu deosebit respect,

p. Inspector Șef
Gherase Elena Tatiana

Red: GT/3ex

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ BUZĂU

RAPORT

PRIVIND RESPECTAREA LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR DE MUNCĂ CU PRIVIRE LA REDUCEREA CONTINUĂ A MUNCII NEDECLARATE ÎN ANUL 2017 LA NIVELUL JUDEȚULUI BUZĂU

Activitatea Inspectoratului Teritorial de Muncă Buzău în domeniul relațiilor de muncă s-a axat în anul 2017 pe realizarea obiectivelor din:

- **Programele proprii de acțiuni întocmite în baza „Programului cadru de acțiuni pentru anul 2017 al Inspecției Muncii” și al Planului orientativ privind principalele acțiuni ce se vor desfășura în județul Buzău în anul 2017 pentru realizarea obiectivelor cuprinse în Programul de Guvernare”;**
- **Planul de mărire a intensității controalelor aprobat prin Memorandumul de Înțelegere între Comisia Europeană și România”.**

Desfășurarea normală a raportului de muncă și apărarea intereselor salariatului, în domeniul relațiilor de muncă, au impus ca, obiectiv prioritar în Programul Cadru de Acțiuni al Inspectoratului Teritorial de Muncă Buzău pentru anul 2017, reducerea continuă a muncii nedeclarate .

Munca nedeclarată reprezintă o caracteristică a acestei și a devenit, prin consecințele sale sociale și economice, un fenomen extrem de nociv pentru economia românească.

Munca la negru e un furt cu consimțământul angajatorului și al angajatului, la care toți ceilalți asistă cu pasivitate. Expresia uzitată pentru **munca nedeclarată este munca “la negru” și reprezintă o activitate profitabilă desfășurată în afara cadrului legal reglementat. Munca nedeclarată nu este evidențiată scriptic, fiscalizată, protejată, asigurată sau asistată social, lucrătorul fiind la discreția celui în folosul căruia prestează munca.**

Modificarea Codului muncii vizează adaptarea legislației naționale la noile provocări cu care se confruntă autoritățile, în special cele legate de fenomenul muncii nedeclarate.

Astfel, actul normativ reglementează situațiile care constituie muncă nedeclarată:

- **Primirea la muncă a unei persoane fără încheierea contractului individual de muncă în forma scrisă, în ziua anterioară începerii activității;**
- **Primirea la muncă a unei persoane fără transmiterea raportului de muncă în registrul general de evidență a salariaților cel târziu în ziua anterioară începerii activității;**
- **Primirea la muncă a unui salariat în perioada în care acesta are contractul individual de muncă suspendat;**
- **Primirea la muncă a unui salariat în afara programului de lucru stabilit în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial.**

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ BUZĂU

Munca nedeclarată are repercusiuni atât asupra lucrătorului, cât și asupra angajatorului :

- persoana care prestează munca fără forme legale este lipsită de protecție socială ;
- angajatorul este lipsit de posibilitatea legală de a responsabiliza pe lucrător pentru eventualele pagube produse de acesta;
- fondurile sociale și bugetul de stat sunt păgubite prin sustragerea de la plata impozitelor și a contribuțiilor sociale.

În sprijinul depistării muncii nedeclate, a fost elaborată Procedura privind repetarea actului de control la angajatorii la care au fost depistate cazuri grave de munca nedeclarată, precum și o Strategie Natională privind reducerea incidentei muncii nedeclarate .

Principala prioritate guvernamentală o constituie flexibilizarea pieței muncii și combaterea practicilor nelocale prin netolerare și sancționare drastică a angajatorilor care practică munca nedeclarată.

Această strategie se adresează categoriilor principale de persoane depistate că lucrează fara forme legale de angajare:

- persoane cu nivel de educație scăzut;
- persoane fara calificare profesională sau cu calificare redusă;
- somerii, care nu doresc să-și piardă beneficiile și ajutoarele sociale;
- tinerii, care de cele mai multe ori nu au experiența necesară și care nu constientizează importanța contribuției la fondurile de asigurări sociale;
- persoanele lipsite de venituri sau cu venituri reduse;
- persoanele care doresc să-și suplimenteze veniturile, prin practicarea "muncii la gri" care poate fi definită ca acea formă de prestare a activității în care salariatul încasează o parte a drepturilor salariale fara ca asupra acestora să se manifeste politica fiscală a statului;
- pensionarii , cetățenii străini;
- copiii, pentru care consecințele prestării unei activități în afara cadrului legal pot avea repercusiuni grave asupra dezvoltării fizice și psihice ulterioare.

În anul 2017 în Județul Buzău, au fost depistate persoane fizice, care desfășurau activitate fără încheierea unor contractelor individuale de muncă, sau fără ca angajatorii să declare contractele individuale de muncă ale acestora în registrul general de evidență a salariaților. Depistarea acestor persoane reflectă doar partea vizibilă a fenomenului, reprezentând doar cazurile care au fost identificate și instrumentate de Inspectoratul Teritorial de Muncă Buzău, fără a include acele situații în care acțiunile de control au fost obstructate. Partea invizibilă a raporturilor de muncă subordonată, nedeclarată , este cu certitudine mult mai mare, la acestea adăugându-se persoanele fizice să desfășoare activități economice, care prestează servicii într-un mod neformalizat și nedeclarat.

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ BUZĂU

SITUAȚIA

ACȚIUNILOR DE CONTROL ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR DE MUNCĂ

În anul 2017, inspectorii de muncă din cadrul serviciului control relații de muncă

- au controlat :

Nr. crt.	Specificație	AN 2017
1	Nr. agenți economici controlați	1.278
2	Nr. angajați ai agenților economici controlați	39.541
3	d.c. femei	19.406

- au fost sancționați pentru nerespectarea prevederilor legale în vigoare în domeniul stabilirii relațiilor de muncă și au fost dispuse măsuri obligatorii cu termene de intrare în legalitate;

Nr. crt.	Specificație	AN 2017
1	Nr. agenți economici sancționați	225
2	Nr. sancțiuni contravenționale aplicate agenților economici	283
3	d.c. nr. amenzi contravenționale	60
4	valoare amenzi contravenționale -lei	474.300
5	avertismente	223
6	Măsuri obligatorii de intrare în legalitate	3.238

- au fost depistați angajatori pentru primirea la muncă a persoanelor fără încheierea contractelor individuale de muncă :

Nr. crt.	Specificație	AN 2017
1	Număr angajatori depistați ca desfășoarea muncă nedeclarată - TOTAL	136
2	d.c. Număr angajatori care utilizează muncă fără forme legale	21
3	d.c. Număr angajatori pentru care au fost întocmite dosare penale infracțiuni - pentru primirea la muncă a mai mult de 5 persoane fără cim (art.264al.3 CM)	1
4	Număr angajatori care nu au transmis cim în registrul general de evidență salariaților	40
5	Număr angajatori care nu au transmis în termenul legal contractele individuale de muncă în registrul general de evidență salariaților	177

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ BUZĂU

6	Numar persoane depistate ca desfășoară muncă nedeclarată - TOTAL	381
7	d.c. Număr persoane depistate ca lucreaza fără forme legale	54
	d.c - Număr persoane primite la munca fără cim pentru care angajatorilor li s-au întocmit dosare penale pt. muncă fără forme legale (art.264 al.3 CM)	21
8	Numar persoane depistate ale caror cim nu au fost înregistrate în registrul general de evidența salariaților	54
9	Numar persoane ale caror cim nu au fost înregistrate in termenul legal în registrul general de evidența salariaților	273
10	Valoare amenzi contravenționale pt. muncă fără forme legale - lei	400.000
11	Valoare amenzi aplicate pentru alte neconformități - lei (munca suplimentara, repaus saptamanal, control medical la angajare, negarantare în plata salariul minim/economie	74.300
12	Total valoare amenzi aplicate in domeniul relatiilor de munca	474.300

Precizăm că munca nedeclarată se manifesta cu preponderență în următoarele sectoare de activitate :

- construcții, transporturi, prestări de servicii, comerțul organizat și neorganizat (stradal, în piețe, târguri), confecții, protecție și paza, alimentație publică, panificație , în sectoare greu accesibile cum sunt agricultura și exploatarea forestieră.

Va informam ca Inspectoratul Teritorial de Munca Buzau primește din ce în ce mai multe sesizări din partea angajaților nemulțumiți de condițiile în care muncesc și de felul în care sunt tratați de angajatori. Pe lângă controalele tematice și campaniile desfășurate de Inspectoratul Teritorial de Munca Buzau, inspectorii de muncă au acordat o atenție deosebită petițiilor înregistrate la inspectorat, petiții ce sunt tot mai multe la adresa angajatorilor buzoieni. Neregulile au fost semnalate fie direct de către persoane care muncesc fără forme legale, fie de rude de-ale acestora.

În anul 2017 la Inspectoratul Teritorial de Munca Buzau petițiile care vizau aspecte cu privire la nerespectarea legislației în domeniul relațiilor de muncă au fost repartizate spre soluționare Compartimentului Control Relații de Muncă din cadrul Inspectoratului Teritorial de Munca Buzau, după cum urmează :

- în perioada 01.01 - 31.12.2017 s-au înregistrat un număr de 532 petiții;
- au fost rezolvate 520 petiții în perioada 01.01-31.12.2017 .

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ BUZĂU

Petițiile au fost solutionate în termen legal iar la 31.12.2017 se aflau în curs de soluționare un număr de 12 sesizări care se încadrează în termenele prevăzute de art. 8 și 9 din O.G. nr.27/2002 cu modificările și completările ulterioare.

Petițiile primite de la persoanele fizice sesizează Inspectoratul Teritorial de Muncă Buzău cu privire la nerespectarea drepturilor generale ale salariaților cu următoarea pondere :

- munca fără forme legale - 21 % ;
- dreptul la salarizare pentru munca depusă - 40 % ;
- dreptul la protecție socială în caz de concediere - 8% ;
- dreptul la repaus zilnic și săptămânal - 21% ;
- dreptul la concediul de odihnă anual - 10 %.

Inspectorii de muncă au verificat aspectele sesizate și au consemnat minutios în procesele verbale de control neregulile constatate, dispunând angajatorilor ori de câte ori a fost cazul măsuri obligatorii de intrare în legalitate cu termene precise de ducere la îndeplinire. Nerespectarea dispozițiilor legislației muncii a fost sancționată contravențional funcție de gravitatea faptelor.

Inspectoratul Teritorial de Muncă Buzău a desfășurat în anul 2017 o serie de activități preventive, în cadrul "*Acțiunii de informare și conștientizare cu privire la transformarea muncii nedeclarate în muncă declarată*", organizată la nivel național de Inspekția Muncii. Acțiunea și-a propus creșterea gradului de conștientizare a entităților care au calitatea de angajator și folosesc forță de muncă fără respectarea prevederilor legale, respectiv a persoanelor care desfășoară activitate fără a avea încheiat contract individual de muncă, raportat la consecințele sociale și economice pe care le produce munca nedeclarată, precum și clarificarea unor aspecte privind modul de interpretare și de aplicare a unor prevederi legale din domeniul relațiilor de muncă.

Atât la sediul Inspectoratului Teritorial de Muncă Buzău cât și la Punctele de lucru ale inspectoratului, inspectorii de muncă au acordat consultanța angajatorilor interesați de TRANSFORMAREA MUNCII NEDECLARATE ÎN MUNCĂ DECLARATĂ, în contextul noilor reglementări privind definirea, prevenirea și sancționarea muncii nedeclarate.

Scopul acțiunii este aducerea unui plus de informare și îndrumare, care să aibă ca efect conștientizarea persoanelor fizice/juridice beneficiare a unor lucrări, activități, prestații de servicii, cu privire la următoarele aspecte:

- importanța respectării prevederilor legale privind declararea muncii salarizate și întocmirea formelor legale de angajare;
- drepturile minimale și condițiile de muncă aplicabile salariaților, în special cele referitoare la timpul de muncă și perioadele de repaus;
- cele mai eficiente modalități de îndeplinire a procedurilor necesare derulării corecte a relațiilor de muncă;
- răspunderea legală pentru neconformare.

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ BUZĂU

Acțiunea de informare s-a desfășurat în principal prin deplasarea inspectorilor de muncă în teren, informarea directă prin discuții cu lucrătorii și cu beneficiarii lucrărilor, precum și prin distribuirea unor materiale informative și ale unor formulare de contract individual de muncă. Informațiile și materialele au fost și vor fi disponibile la sediul Inspectoratului Teritorial de Muncă Buzău (afise, pliante) Acțiunile de informare vor continua și în 2018 prin organizarea periodică a întâlnirilor cu angajatorii pe domenii de activitate sensibile (construcții, transporturi, panificație, exploatarea și industrializarea lemnului, industria textilă, comerț și agricultură, protecție și garda etc). Totodată au fost diseminate noile modificări legislative privind modificările Codului Muncii - Legea nr.53/2003 cu modificările aduse de OUG nr.53/2017.

Rezultatele preconizate ale acțiunii sunt:

- creșterea conformării voluntare pentru încheierea formelor legale de angajare și declararea muncii;
- îmbunătățirea gradului de cunoaștere a prevederilor legale și procedurilor administrative, din domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, împreună cu perceperea rolului și a importanței acestora;
- perceperea rolului preventiv și a capacității de monitorizare eficientă a Inspectoratului Teritorial de Muncă Buzău - acționăm pentru a vă informa și îndruma, dar și pentru a ne asigura că legea este respectată de toți.

Urmare a **PLANULUI COMUN DE ACȚIUNE privind reducerea incidenței muncii nedeclarate** vă informăm că în această perioadă am avut un sprijin deosebit în derularea acțiunilor de depistare a muncii nedeclarate atât din partea Inspectoratului de Jandarmi al Județului Buzău cât și al lucrătorilor din cadrul Inspectoratului Județean de Poliție al Județului Buzău .

Principalele dificultăți întâmpinate de inspectorii de muncă în timpul controalelor efectuate constau în :

- lipsa de cooperare cu inspectorii de muncă a persoanelor care prestează munca în beneficiul angajatorilor (părăsire loc de munca, refuzul completării fișelor de identificare -tip ale Inspecției Muncii, prezentare de date eronate, identitate falsă) ;
- adresarea de injurii și amenințări inspectorilor de muncă de către cei aflați la lucru ;
- nemulțumirea angajatorilor referitoare la întreruperea activității pe durata derulării controlului ;
- angajatorii impun desfașurarea controlului numai în prezența lor , contrar prevederilor Legii nr.108/1999 republicată și modificată;
- atitudine agresivă a angajatorilor față de inspectorii de muncă.

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ BUZĂU

În consecință, muncind în afara cadrului legal angajatul suportă de unul singur toate riscurile și consecințele negative ale acestei opțiuni pe piața muncii.

Munca nedeclarată implică riscuri atât pentru angajator cât și pentru persoana care acceptă să lucreze fără a avea contract individual de muncă, după cum urmează:

a) Modificarea cuantumului amenzilor pentru primirea la muncă a unei persoane fără încheierea unui contract individual de muncă -20.000 pentru fiecare persoană identificată;

b) introducerea unui număr de 4 fapte contravenționale care constituie contravenție;

b1) primirea la muncă a unei persoane fără transmiterea raportului de muncă în registrul general de evidență a salariaților cel târziu în ziua anterioară începerii activității, cu amendă de 20.000 lei pentru fiecare persoană identificată;

b2) primirea la muncă a unui salariat în perioada în care acesta are contractul individual de muncă suspendat, cu amendă de 20.000 lei pentru fiecare persoană identificată;

b3) primirea la muncă a unui salariat în afara programului de lucru stabilit în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial, cu amendă de 10.000 lei pentru fiecare persoană identificată;"

b4) nepăstrarea la locul de muncă a unei copii a contractului individual de muncă pentru salariații care prestează muncă în acel loc - 10.000 lei

c) Recunoașterea de către legiuitor a posibilității contravenientului de a achita în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia jumătate din amenda prevăzută la faptele mai sus enumerate.

d) În cazul constatării săvârșirii uneia dintre faptele prevăzute la litera a, b1 și b2 inspectorul de muncă dispune, ca sancțiune complementară, sistarea activității locului de muncă organizat, supus controlului, conform procedurii de sistare elaborate de Inspecția Muncii și aprobate prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale.

Angajatorul poate relua activitatea numai după achitarea amenzii contravenționale aplicate și după ce demonstrează că a remediat deficiențele care au condus la sistarea activității: prin încheierea contractului individual de muncă, transmiterea raportului de muncă în registrul general de evidență a salariaților sau, după caz, încetarea suspendării contractului individual de muncă și constituirea și plata contribuțiilor sociale și a impozitului pe venit aferente veniturilor salariale care se cuvin lucrătorului pe perioada în care a prestat activitate nedeclarată."

Dezavantajele muncii "la negru"

Munca fără forme legale prezintă o serie de dezavantaje, atât pentru angajat, cât și pentru angajator. Între dezavantajele muncii "la negru" pentru angajat menționăm următoarele:

- nu beneficiază de salariul minim pe economie, sporuri salariale determinate de vechime, condiții de muncă;
- nu beneficiază de reducerea normei de timp ca urmare a condițiilor de muncă;

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ BUZĂU

- nu i se plătește diurnă pentru deplasare și detașare și indemnizația de transport;
- nu primește indemnizație de transfer;
- nu are dreptul la concediul legal de odihnă plătit și alte concedii legal reglementate pentru evenimente deosebite (căsătorii, deces, nașterea unui copil în familie), pentru studii;
 - nu este asigurat pentru riscuri previzibile și imprevizibile cum sunt: invaliditatea, accidentele de toate felurile, bolile, maternitatea, bătrânețea, decesul;
 - nu are dreptul la indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente înafara muncii, boli profesionale și accidente de muncă;
 - nu beneficiază de prestații și asistență pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă cum sunt: indemnizația pentru trecerea temporară în altă muncă, indemnizația pentru reducerea timpului de muncă și pentru carantină, ajutoare pentru diferite proteze, tratament balnear gratuit sau parțial gratuit și reabilitare profesională;
 - nu beneficiază de indemnizația pentru maternitate (concediu pre și post natal) precum și pentru creșterea copilului sau îngrijire de până la 2 ani sau îngrijirea copilului bolnav. (Aceste drepturi se cuvin numai asiguratului care are un stagiul de cotizare de cel puțin 6 luni realizat în ultimele 12 anterioare producerii riscului);
 - nu beneficiază de pensie de limită de vârstă, anticipată, anticipată parțial, de invaliditate sau de urmaș;
 - nu se acordă ajutorul de deces;
 - nu beneficiază de asistență medicală gratuită, medicație gratuită sau compensată;
 - nu se bucură de drepturile protective privind securitatea și sănătatea în muncă, de echipament de lucru și protecție și alimentație antidot la care ar avea dreptul în funcție de specificul activității;
 - nu beneficiază de șomaj și indemnizație de sprijin;
 - nu are dreptul la cursuri gratuite de calificare, recalificare și reconversie profesională precum și alte măsuri active legal reglementate în vederea exercitării unei activități sau ocupării unui loc de muncă;
 - nu i se plătesc tichete de masă;
 - nu se bucură de protecția legală a femeilor și copiilor;
 - nu exercită drepturile colective constituționale cum sunt: dreptul la asociere în sindicate, la negocierea contractului colectiv de muncă;
 - este limitat dreptul la creditare bancară, etc.

În consecință, Inspectoratul Teritorial de Muncă Buzău, în vederea identificării și combaterii muncii nedeclarate, va declanșa noi acțiuni de control, menite să conducă la diminuarea consecințelor juridice, sociale și economice ce decurg din fenomenul "muncii nedeclarate".

p.INSPECTOR SEF ,

Elena Tatiana Gherase

Red. GT / 3 ex

